

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Arabadji)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială
„Energbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca
Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Litvinenco Stanislav
cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 martie 2018 BC „Energbank” SA a depus o cerere de chemare în
judecată împotriva lui Litvinenco Stanislav cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că potrivit contractului de credit nr.895-332f
din 01 martie 2016 BC „Energbank” SA a acordat lui Litvinenco Stanislav un
credit în sumă de 20 000 de lei cu termenul final de rambursare la data de 01
martie 2018.

A notat că debitorul nu-și onorează obligațiile contractuale privind
rambursarea creditului și a dobânzii pentru utilizarea lui, fapt prin care încalcă
flagrant condițiile contractului de credit.

A relevat reclamantul că în acest sens a somat debitorul la data de 01 februarie
2017 cu toate acestea, somația nu a avut nici un rezultat.

La 05 februarie 2019 BC „Energbank” SA a depus cerere de concretizare a
cuanțumului pretențiilor în acțiune, prin care a solicitat încasarea de la pârât a
datoriei bancare formate conform contractului de credit nr.895-332f din 01 martie
2016 în sumă de 18 360,75 lei, care este alcătuită din: suma datoriei la credit – 6
840,19 lei, suma datoriei la dobândă – 1 780,35 lei, comision pentru eliberarea și
administrarea creditului – 287,28 lei, suma datoriei la penalități pct.6.1 – 5 852,93
lei, penalitate pct.6.2 – 3 600,00 lei și a cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de
stat în mărime de 550,82 lei (f.d.44-45).

Prin hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
acțiunea s-a admis parțial.

S-a încasat de la Litvinenco Stanislav în beneficiul BC „Energbank” SA suma
de 6 840,19 lei cu titlu de datorie la credit, 1 780,35 lei cu titlu de dobândă, 287,28
lei – comision pentru eliberare și administrarea creditului conform contractului de

credit nr.895-332f din 01 martie 2016 și cheltuielile de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 267,33 lei, 350,00 lei cheltuieli pentru servicii de executare, 100,00 lei pentru citare publică, 210,20 lei cheltuieli poștale, iar în total suma de 9 594,15 lei.

În rest, cererea depusă de BC „Energbank” SA împotriva lui Litvinenco Stanislav privind încasarea a penalităților în mărime de 5 852,93 lei și 3 600 lei și a cheltuielilor de judecată s-a respins ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii instanței de fond, la 19 iulie 2019 BC „Energbank” SA a depus o cerere de apel, solicitând, casarea parțială a hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea ce ține de respingerea ca fiind neîntemeiate pretențiile cu privire la încasarea penalităților pentru neexecutarea obligațiilor contractuale în sumă de 9 452,93 de lei și a diferenței dintre taxa de stat achitată și cea admisă în sumă de 283,49 lei, cu examinarea cauzei în fond în această parte, și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să se dispună încasarea forțată, din contul lui Litvinenco Stanislav în beneficiul său a penalităților în sumă de 9 452,93 de lei și a taxei de stat achitată integral de reclamant la depunerea acțiunii în mărime de 550,82 de lei.

La fel, a mai solicitat apelantul și dispunerea încasării forțate din contul lui Litvinenco Stanislav a taxei de stat achitate la depunerea cererii de apel în mărime de 212,70 de lei.

Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de BC „Energbank” SA, și s-a menținut hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Energbank” SA împotriva lui Litvinenco Stanislav cu privire la încasarea datoriei.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 512, 514, 572 alin. (2), 867 alin. (1), 871 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), art. 4 alin. (1), 5 alin. (5) lit. e), 6 alin. (5) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 cu privire la clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, a considerat hotărârea primei instanțe întemeiată și legală, iar cererea de apel neîntemeiată.

Colegiul a mai reținut că, consideră întemeiată concluzia primei instanțe cu referire la prevederile art. 719 lit. f) Cod civil, potrivit căruia în cadrul condițiilor contractuale standard, fără a prejudicia dispozițiile care exclud posibilitatea derogării de la dispozițiile legale în favoarea consumatorului, este nulă clauza prin care utilizatorului i se promite plata unei penalități dacă obligația nu este executată sau este executată cu întârziere, dacă întârzie plata sau dacă partenerul lui de contract reziliază contractul.

Totodată, a reținut că la caz, clauzele contractuale privind penalitatea nu au fost negociate, contractul de împrumut fiind redactat de apelant unilateral potrivit unor clauze contractuale standard, fără să se fi dat intimatului-consumator posibilitatea de a rediscuta conținutul acestor clauze.

Colegiul a învederat că, potrivit regulilor unanim acceptate, în cazul în care creditorul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual cu consumatorul, lui îi revine sarcina probei.

Însă, o astfel de probă lipsește, iar simplul fapt al relatărilor făcute de BC „Energbank”SA prin apelul depus, nu poate constitui temei suficient pentru a constata că prevederile contractuale referitoare la clauzele penale sunt legale.

În acest sens, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia instanței de fond care a determinat definitiv circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, aplicînd corect normele de drept material, și întemeiat a ajuns la concluzia de a admite acțiunea parțial, iar pretențiile apelantului sunt neîntemeiate și care urmează a fi respins.

La 16 august 2021, BC „Energbank” SA, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să se încaseze din contul intimatului în beneficiul recurentului penalitățile în sumă de 5852,93 de lei și de 3600 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 ianuarie 2020 și a expediat-o participanților la proces la 26 martie 2020 (f.d. 116, 117-124), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 16 august 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 11 mai 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței. Or, până la examinarea cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de BC „Energbank” SA, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC „Energbank” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de BC „Energbank” SA, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni, împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat